

ดุลยภาพของตลาดในกลุ่มอุตสาหกรรมแห่งอนาคตในประเทศไทย
ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัล

MARKET EQUILIBRIUM IN THE NEW S-CURVE IN THAILAND
AFFECTED BY THE DIGITAL TRANSFORMATION

ชเนตตี พุ่มพฤษ¹ และ นันธนิต เอิบอิม²
Chanattee Poompruk¹ and Nanthanit Erbin²

Received 13 January 2021

Revised 18 October 2021

24 November 2021

Accepted 25 December 2021

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งให้ความสำคัญกับเรื่องดุลยภาพของตลาดในกลุ่มอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-curve) เนื่องจากในปัจจุบันด้านเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างความได้เปรียบทางการค้ามากขึ้น ทั้งผู้ผลิตหรือผู้บริการจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบสมัยใหม่ และในหลายภาคส่วนของอุตสาหกรรมการผลิตยังไม่สามารถปรับตัวให้รวดเร็ว สืบเนื่องจากเงื่อนไขของตัวผู้ผลิตเองและผู้บริโภคในหลายผลิตภัณฑ์ จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในดุลยภาพของตลาดขึ้น ขณะเดียวกันการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศด้านภาคอุตสาหกรรมต่างให้ความสำคัญกับศักยภาพความพร้อมในการเป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคต จนส่งผลให้เกิดปัญหาการเสียดุลยภาพของตลาดขึ้นทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน ถึงเวลาแล้วที่ควรให้ความสำคัญกับความเปลี่ยนแปลงดุลยภาพของตลาดในกลุ่มอุตสาหกรรมอนาคตจากการเข้าสู่ยุคดิจิทัล เพื่อให้ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่ก่อให้เกิดการต่อยอดและสร้างศักยภาพอย่างสูงสุดในอุตสาหกรรมของไทยต่อไป

คำสำคัญ: ดุลยภาพของตลาด กลุ่มอุตสาหกรรมแห่งอนาคต การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล

¹ อาจารย์, ดร., คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Lecturer, DBA., Faculty of Management, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Assistant Professor, Faculty of Management, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

Corresponding Author Email: Chanattee.m@gmail.com, nanthanit@gmail.com

Abstract

This academic paper discusses the balance of the market in the industry of the future (New S-curve), due to the rapid change in technology today. More technology is being used to create a commercial advantage. Either the manufacturer or the service provider needs to adapt to keep up with modern technological changes and innovation. And in many sectors of the manufacturing industry, it cannot be adjusted quickly. Due to the conditions of the manufacturer and the consumer in many products, changes in the market equilibrium have occurred. At the same time, in the industrial development strategy of the country, it is important to emphasize the readiness of the industry of the future (New S-curve), as a result, the market equilibrium problem occurs both on the demand and supply side. It is time to focus on the future industrial market equilibrium shift from the digital age. So that all of the above are the mechanisms driving the economy of the country that will create the growth and create the greatest potential in the Thai industry.

Keywords: Market Equilibrium, New S-curve, Digital Transformation

บทนำ

ประเทศไทยมีปัญหาในเชิงโครงสร้างจากการพัฒนาที่ผ่านมาสะสมมายาวนาน ทำให้ขีดความสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมของไทยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จึงพบอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์รวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ภาคอุตสาหกรรมเฉลี่ยขยายตัวเพียงร้อยละ 3 ต่อปี มูลค่าการส่งออกภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 5.4 ต่อปี ผลผลิตภาพรวม (Total Factor productivity :TFP) ภาคธุรกิจขยายตัวเพียงร้อยละ 0.7 ต่อปี (ชุดิกา เกียรติเรืองไกร, พรชนก เทพขาม และ วชิรินทร์ ชินวรวัฒนา, 2563) ทำให้รัฐบาลกำหนดกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมไทย ซึ่งเป็นเครื่องยนต์สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ในระยะ 20 ปีข้างหน้าตามกรอบการพัฒนาประเทศไทย 4.0 กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ขึ้น ภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญาและเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก” โดยตั้งเป้าหมายในระยะ 20 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2560 - 2579) ให้ภาคอุตสาหกรรมไทยมีอัตราการเติบโตของ GDP เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปีการลงทุนเติบโตเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี มูลค่าการส่งออกขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี และ TFP เติบโตเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.0 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวที่จะส่งผลให้ประเทศไทยสามารถขยับสู่การเป็นประเทศรายได้สูงภายในปี 2579 ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2559) ทำให้เกิดเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (S-curve) ในสองรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่1 คือ First s-curve ซึ่งเป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วในประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยผลิตโดยการลงทุนชนิดนี้จะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะสั้นและระยะกลาง แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มอุตสาหกรรมในปัจจุบันนั้น ไม่เพียงพอที่จะทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเติบโตได้อย่างก้าวกระโดด จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนา S-curve ในรูปแบบที่ 2 คือ New S-curve ควบคู่ไปด้วย ซึ่งเป็นรูปแบบของการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้าและบริการและเทคโนโลยีที่ใช้โดยอุตสาหกรรมใหม่หรืออุตสาหกรรมอนาคตเหล่านี้จะเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Growth Engines) ของ

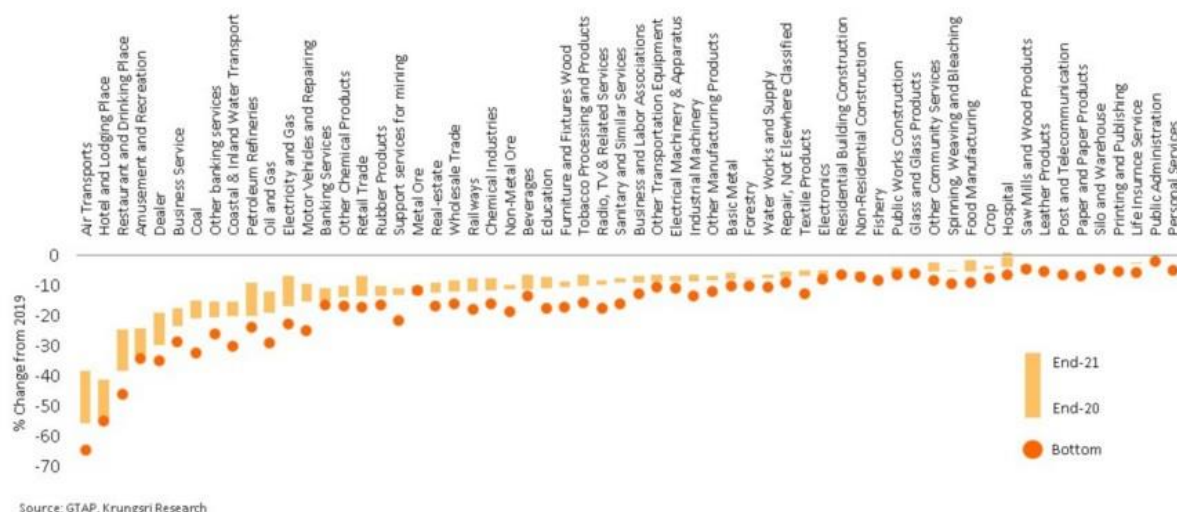
ประเทศซึ่งการต่อยอดของอุตสาหกรรมเดิมจะสามารถเพิ่มรายได้ของประชากรได้ประมาณ ร้อยละ 70 จากเป้าหมาย ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 30 จะมาจากอุตสาหกรรมใหม่ (รุ่งโรจน์ สงสระบุญ, 2559)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-Curve) ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับการผลักดันให้สร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจแก่ประเทศ โดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2563) ได้นิยามไว้เป็น 2 รูปแบบ ประกอบด้วย รูปแบบที่ 1 เรียกว่า First S-curve เป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วในประเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยผลิต โดยการลงทุนชนิดนี้จะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะสั้นและระยะกลาง รูปแบบที่ 2 เรียกว่า New S-curve เป็นรูปแบบของการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ เพื่อเปลี่ยนรูปแบบสินค้าและเทคโนโลยี โดยอุตสาหกรรมเหล่านี้จะเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Growth Engines) ของประเทศ

ในขณะนี้คุณภาพของตลาดกำลังถูกกดดันลงมาจากปัญหาเศรษฐกิจครั้งสำคัญ นั่นก็คือ ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ถูกส่งผ่านมายังภาคอุตสาหกรรมแตกต่างกัน แรงงานและครัวเรือนไทยจึงได้รับผลกระทบแตกต่างกันไปในระยะสั้น แต่สิ่งที่สำคัญก็คือ หากการแพร่ระบาดของโควิด-19 คงอยู่ต่อไป คุณภาพของระบบเศรษฐกิจจะเปลี่ยนไปในทิศทางใด อุตสาหกรรมใดจะสามารถประคับประคองธุรกิจต่อไปได้และประเทศไทยควรทำอย่างไรเพื่อให้ครัวเรือนและภาคธุรกิจที่ยังเปราะบางสามารถอยู่รอดต่อไปในอนาคต

แต่ผลข้างเคียงที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ ความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ วิจัยกรุงศรีทำการวิเคราะห์ผลกระทบของโควิด-19 ต่อภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลรวมของทั้งการระบาดระลอกแรกและระลอกใหม่ พบว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการจะได้รับผลกระทบมากที่สุด นำโดย อุตสาหกรรมการบิน อุตสาหกรรมโรงแรม อุตสาหกรรมร้านอาหาร (รูปภาพที่ 1) โดยในปี 2564 โดยรวมอุตสาหกรรมมีแนวโน้มการฟื้นตัวจากระดับต่ำสุดในปีก่อน อย่างไรก็ตามก็ตีผลผลิตในภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังคงต่ำกว่าระดับก่อนการระบาด

Figure 1: Sectoral impacts from COVID-19

ภาพที่ 1 วิเคราะห์ผลกระทบของโควิด-19 ต่อภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ

ที่มา: ราชโชติ เหลืองจันทร์, 2564

และเพื่อให้อุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve) ยังคงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ยั่งยืนที่สามารถสะท้อนการเกิดภาวะความต้องการเสนอซื้อให้เท่ากับความต้องการเสนอขาย ณ ราคาใดราคาหนึ่ง หรือที่

เรียกว่า ดุลยภาพของตลาด (สถาบันทรัพยากรสารสนเทศแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560) ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอีกครั้งหลังจากนี้ อีกทั้งสอดคล้องกับแผนของภาครัฐที่ต้องการจัดตั้งศูนย์รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผู้บริโภค (Analytics and Data Center) การบริการเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเจาะลึกของตลาด (Consumer Insights) แก่ธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ โดยสามารถพัฒนาเป็นศูนย์ข้อมูล (Data Center) ที่ให้บริการเกี่ยวกับหน่วยจัดเก็บข้อมูลและการประมวลผลออนไลน์ (Cloud Computing) และการป้องกันอันตรายในโลกออนไลน์ (Cyber Security) เพื่อให้ภาคธุรกิจต่าง ๆ มีความคล่องตัวและเติบโตได้ด้วยการใช้ระบบดิจิทัล (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561) และรองรับการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัลและการปรับตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบันและอนาคตอย่างมีนัยยะสำคัญเพื่อระบบเศรษฐกิจที่ดีสำหรับอนาคตต่อไป

อุตสาหกรรมแห่งอนาคตกับการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Transformation)

เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล แต่การมีที่ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีดิจิทัลก็อาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล ธุรกิจที่มีที่ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีดิจิทัลจะสามารถปรับเปลี่ยนบุคลากร กระบวนการและโครงสร้างให้ใช้เทคโนโลยีอย่างสอดคล้องกัน เพื่อเป้าหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และสร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ธุรกิจจะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คือ การพัฒนาทักษะของบุคลากรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยจะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิด (Mindset) ควบคู่กันไป ที่ผ่านตั้งแต่ปี 2557 แนวโน้มการใช้คอมพิวเตอร์ลดลงเมื่อเทียบกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือที่กลับมีอัตราเพิ่มขึ้น เนื่องจากโทรศัพท์มือถือในยุคปัจจุบันถูกออกแบบให้เป็นสมาร์ตโฟน (Smartphone) ซึ่งสนับสนุนการเข้าสู่ยุคโทรคมนาคม (Convergence) ซึ่งถือเป็นอุปกรณ์หลอมรวมการสื่อสารเชื่อมต่อกับเครื่องใช้อื่น ๆ อย่างไรก็ดี เป็นที่ทราบดีว่าสมาร์ตโฟนมีประสิทธิภาพในการใช้งานได้มากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน ส่งผลให้การใช้งานคอมพิวเตอร์ลดลง เนื่องด้วยสมาร์ตโฟนมีประสิทธิภาพจะเกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้อย่างมากมาย เช่น ทำให้ประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เกิดความสะดวก รวดเร็ว ช่วยในการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างคนในสังคมอีกด้วย (กิตติธัช ดันมา, 2563) ซึ่งหากเรียงลำดับการใช้ตามประเภทอุปกรณ์ติดต่อสื่อสาร อันดับหนึ่งคือโทรศัพท์มือถือ (Mobile Phone) รองลงมาคือ โน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ (Notebook) คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (Computer Desktop) แท็บเล็ต (tablet Computer) และโทรศัพท์บ้าน (Telephone) ตามลำดับ เป็นที่ทราบดีว่าเทคโนโลยีดิจิทัลไม่ใช่เรื่องใหม่ เรื่องจากการคิดค้นและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีดิจิทัลเกิดขึ้นมานานแล้ว แต่ความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัลได้เพิ่มขึ้นอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ที่มีเทคโนโลยีดิจิทัลไปผสมผสานประยุกต์ใช้ด้วยกันอย่างกลมกลืนกับเทคโนโลยีกายภาพ (Physical) และชีวภาพ (Biological) หรือที่เรียกว่า (Cyber Physical System) โดยมีเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นจุดเชื่อมโยงและก้าวกระโดด ดังตัวอย่างสายการบินสิงคโปร์แอร์ไลน์ (Singapore Airline) ได้ดำเนินการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล โดยทำการปรับปรุงระบบต่าง ๆ ให้ทันสมัยควบคู่กับการยกระดับทักษะและความเชี่ยวชาญของทีมงานฝ่ายแอปพลิเคชันและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานบนแพลตฟอร์มใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้สายการบินสามารถตอบสนองความต้องการทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม ด้วยการอัปเดตโปรแกรมทางธุรกิจบ่อยครั้งมากขึ้น (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2558)

สำหรับประเทศไทยมีการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจสังคมนับเป็นการพัฒนาประเทศในระยะยาว การจัดทำแผนการพัฒนาจึงมีความสอดคล้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยแบ่งระยะการพัฒนาดิจิทัลของไทยในระยะเวลา 20 ปี (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงแนวทางการดำเนินการพัฒนาดิจิทัลของประเทศไทยในระยะเวลา 20 ปี

ระยะ	การดำเนินการ	กรอบระยะเวลา
ระยะที่ 1 Digital Foundation	การลงทุนและการสร้างรากฐานในทุกด้านทั้งโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูลทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นในการขับเคลื่อนการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	1 ปี 6 เดือน
ระยะที่ 2 Digital Thailand I : Inclusion	การมีส่วนร่วมในเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลตามแนวทางประชารัฐในทุกภาคส่วน	5 ปี
ระยะที่ 3 Digital Thailand II : Full Transformation	การก้าวสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ที่ขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพ	10 ปี
ระยะที่ 4 Global Digital Leadership	ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคมอย่างยั่งยืน	10-20 ปี

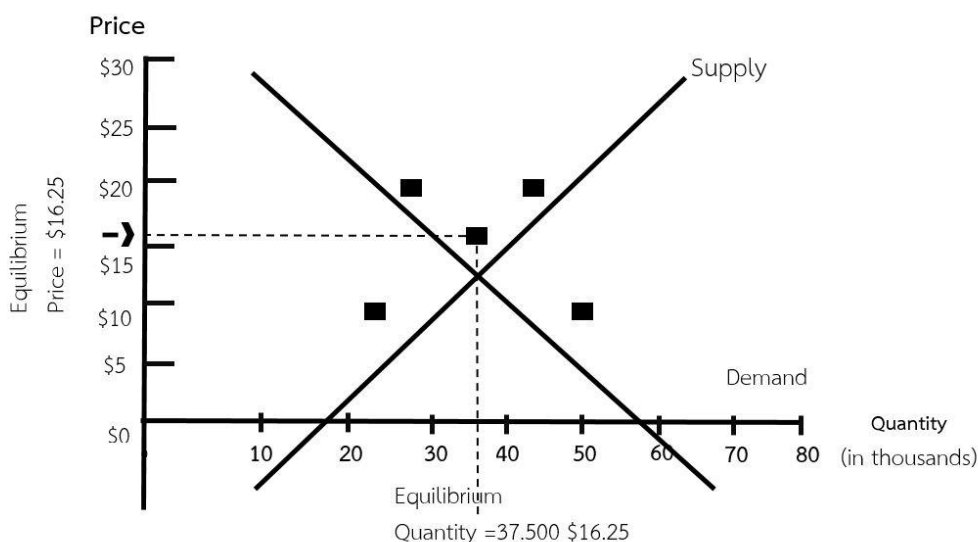
ที่มา: ดัดแปลงจาก กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559

อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมแห่งอนาคตจำเป็นต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยรองรับการเติบโต ซึ่งจากผลการสำรวจการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลของดีลอยท์ ประเทศไทยเมื่อปี 2562 ที่ผ่านมามีการดำเนินการสอบถามผู้บริหารอุตสาหกรรม จำนวนทั้งสิ้น 91 ราย ในกลุ่มธุรกิจด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม เทคโนโลยี การเงินและการธนาคาร ทั้งนี้ผู้บริหารกลุ่มดังกล่าวมีมุมมองเชิงบวกต่อโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และควรต้องเร่งกระบวนการของการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการทำงาน (โครงการจ้างที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2562) กอปรกับจากการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ต่อเนื่องจากกลางเดือนธันวาคม 2563 มีการระบาดไปทั่วประเทศ สะท้อนการฟื้นตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับอานิสงส์จากการส่งออกที่เกิดการหดตัวในระดับที่หดตัวน้อยลงจะช่วยประคองให้เศรษฐกิจของไทยสามารถผ่านพ้นจากการนำเข้าสินค้าประเภททุนหดตัวร้อยละ 2.46 ต่ำที่สุดนับตั้งแต่เกิดวิกฤตการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สะท้อนด้านอุปสงค์ของการใช้จ่ายใช้สอยขึ้นอยู่กับมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและเยียวยาจากรัฐบาล มีอัตราการปรับตัวการเติบโตทางเศรษฐกิจจากที่หดตัวร้อยละ 6.6 โดยขยายตัวถึงร้อยละ 3.2 (ธนิต โสรัตน์, 2564, น.10) ยิ่งส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมปรับตัวเพื่อสร้างคุณภาพของตลาดให้ตอบสนองความต้องการแก่กลุ่มเป้าหมายเชิงเศรษฐกิจโดยการนำเอาเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับยุคดิจิทัลมาใช้มากยิ่งขึ้น การนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีส่วนช่วยถือเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่อสร้างคุณภาพของตลาดที่สำคัญอย่างยิ่ง เช่น ระบบการจ่ายชำระเงินให้กับเจ้าหน้าที่ทางการค้าและการรับชำระเงินจากลูกค้าผ่านระบบการธนาคารทางอินเทอร์เน็ต หรือ อินเทอร์เน็ตแบงก์กิ้ง (Internet Banking) การ

สั่งซื้อสินค้าผ่านเว็บเพจ เพิ่มช่องทางการสื่อสารกับลูกค้าผ่านทางออนไลน์ (Online) ได้แก่ Facebook, Instagram, Line เป็นต้น (นัฏฐนันท์ ภูสวาสดี, 2563, น.3)

ดุลยภาพของตลาดกลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต

ในปัจจุบันประเทศไทยมีอุตสาหกรรมที่มีฐานการผลิตขนาดใหญ่ที่มีแนวโน้มว่าจะมีการใช้วิทยาการหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของยุคดิจิทัลตามสายการผลิตมากขึ้น ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพของประเทศไทยในการสร้างอุตสาหกรรมการผลิตหุ่นยนต์เป็นอุตสาหกรรมใหม่ เนื่องด้วยอุตสาหกรรมเหล่านี้ นอกจากจะเพิ่มความต้องการระบบหุ่นยนต์ในประเทศแล้ว ยังมีวิทยาการ องค์ความรู้ และบุคลากรที่สามารถได้รับการต่อยอดได้อีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2564) ซึ่งถือเป็นสิ่งสะท้อนความเปลี่ยนแปลงดุลยภาพของตลาดและเป็นการกำหนดราคาของสินค้าและบริการนั้นถูกกำหนดโดยอุปสงค์และอุปทานของตลาดที่เรียกว่ากลไกราคา (Price Mechanism) ซึ่งอุปสงค์แสดงถึงจำนวนความต้องการของผู้บริโภคในการซื้อสินค้าชนิดหนึ่งในแต่ละระดับราคา และอุปทานแสดงถึงจำนวนความต้องการของผู้ผลิตในการผลิตสินค้าชนิดนั้นในแต่ละระดับราคา แต่ในความเป็นจริงปริมาณความต้องการซื้อสินค้าจะไม่เท่ากับปริมาณความต้องการของสินค้าในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (Black, 1972) จึงเรียกว่า อุปสงค์ไม่เท่ากับอุปทานตลาด จึงมีการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าให้อุปสงค์มีจำนวนใกล้เคียงกับอุปทานมากที่สุดตามกฎของอุปสงค์และอุปทานเพื่อให้อุปสงค์เท่ากับอุปทานและให้อุปสงค์เท่ากับอุปทาน และถ้าหากอุปสงค์ของสินค้ามีมากกว่าอุปทานของสินค้านั้นราคาสินค้าจะมีแนวโน้มสูงขึ้น เมื่อราคาสินค้าสูงขึ้นจะทำให้อุปทานเพิ่มขึ้นและอุปสงค์จะลดลง ในทางตรงข้ามถ้าอุปสงค์มีน้อยกว่าอุปทานราคาสินค้านั้นจะมีแนวโน้มลดลง เมื่อราคาสินค้าลดลงจะทำให้อุปทานลดลงและอุปสงค์เพิ่มขึ้น (ณัฐ อมรภิญโญ, 2558) สถานการณ์ดังกล่าวนี้จึงเรียกว่า “ดุลยภาพตลาด” (Market Equilibrium) โดยที่ดุลยภาพตลาดนี้จะแสดงให้เห็นถึงราคาดุลยภาพ (Equilibrium Price) คือ ราคาที่ทำให้ปริมาณอุปสงค์และราคาปริมาณอุปทานเท่ากัน และปริมาณดุลยภาพ (Equilibrium Quantity) คือ ปริมาณที่มีการซื้อขายกัน ณ ระดับราคา ดุลยภาพ (คณะกรรมการบริหารชุดวิชาหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น, 2561) แสดงดังภาพ 1

ภาพที่ 2 แสดงจุดดุลยภาพ

ที่มา: ดัดแปลงจาก มนต์ชัย วัฒนเชื้อ, 2562

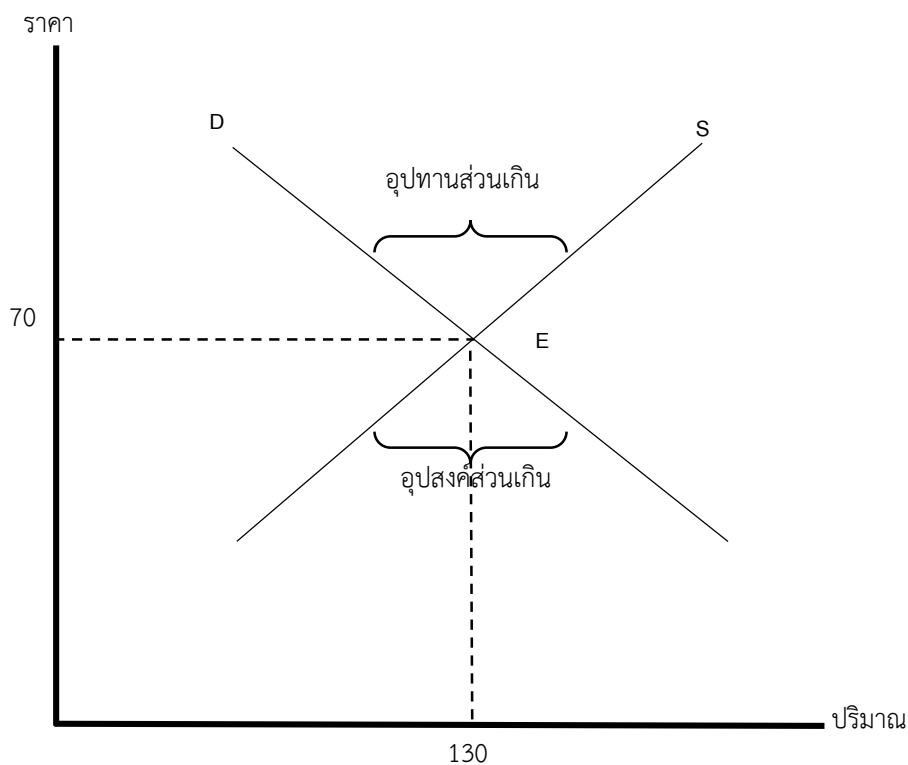
อาจกล่าวได้ว่าดุลยภาพในตลาดสินค้าและบริการ ถือเป็นภาวะที่ปริมาณการเสนอซื้อสินค้าเท่ากับปริมาณการเสนอขายสินค้า ณ ระดับราคาหนึ่ง ดังนั้น จึงเรียกว่า ราคาดุลยภาพและปริมาณซื้อขายดุลยภาพ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดุลยภาพ 4 กรณี คือ (1) กรณีระดับอุปสงค์เพิ่ม-ลด (อุปทานคงที่) (2) กรณีระดับอุปทานเพิ่ม-ลด (อุปสงค์คงที่) (3) กรณีอุปสงค์เพิ่มและอุปทานลดลงในสัดส่วนเดียวกัน และ (4) กรณีอุปสงค์เพิ่มและอุปทานลดในสัดส่วนเท่ากัน ทั้งหมดนี้จะมีผลต่อราคาและปริมาณซื้อ-ขาย (ณัฐ อมรภิญญ, 2558) ซึ่งการเกิดดุลยภาพในตลาดแข่งขันสมบูรณ์ (Equilibrium in Perfectly Competitive Market) ได้นั้น นอกจากนี้นั้นในสภาวะที่ผู้ผลิตไม่มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงการผลิต การผลิตที่เป็นอยู่ในขณะนั้นเป็นการผลิตที่ดีที่สุด ผู้ผลิตจะทำการผลิต ณ จุดในระยะสั้นอาจมีผู้ผลิตบางรายมีต้นทุนต่อหน่วยสูงกว่าราคาสินค้าเนื่องจากขาดประสิทธิภาพจึงเกิดการขาดทุน ผู้ผลิตจะต้องเลือกว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่โดยการเปรียบเทียบรายรับรวมกับต้นทุนผันแปร トラバได้ที่รายรับรวมยังคงสูงกว่าต้นทุนผันแปร ผู้ผลิตจะดำเนินการต่อไปแม้จะขาดทุน เพราะสามารถนำรายรับที่มากกว่าต้นทุนแปรผันรวมมาชดเชยการขาดทุนได้บ้างเพราะถ้าเลิกผลิต ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนของต้นทุนคงที่ (อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์, 2560) ในกรณีที่รายรับรวมน้อยกว่าต้นทุนผันแปรผู้ผลิตควรเลิกทำการผลิตเพราะจะขาดทุนมากยิ่งขึ้น เงื่อนไขที่ผู้ผลิตจะขาดทุนน้อยที่สุด กล่าวคือ ทำผลิตในระดับที่ในตลาดนี้ผู้ผลิตสามารถเปลี่ยนแปลงขนาดของโรงงานที่ใช้ได้ตลอดเวลารวมทั้งเลิกดำเนินการได้ถ้ารายรับไม่คุ้มกับต้นทุนการผลิต นอกจากนั้นผู้ผลิตรายใหม่สามารถเข้ามาในตลาดได้อย่างเสรีและตลอดเวลา ทำให้ในระยะยาวราคาสินค้าจะเท่ากับจุดต่ำสุดของต้นทุนเฉลี่ยผู้ผลิตจะใช้โรงงานที่มีขนาดเหมาะสมที่สุด (Optimum Size) ถ้าราคาสินค้ามากกว่าจุดต่ำสุดของต้นทุนเฉลี่ยผู้ผลิตจะมีกำไรเกินปกติดึงดูดให้ผู้ผลิตรายใหม่เข้าสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ราคาสินค้าจะลดลงจนกระทั่งเท่ากับ จุดต่ำสุดของต้นทุนเฉลี่ย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558) พิจารณาจากตารางที่ 2

ตารางที่ 2 อุปสงค์ อุปทานของอุตสาหกรรมอนาคตและสภาวะตลาดในแต่ละระดับ

ราคาผลิตภัณฑ์	ปริมาณซื้อ	ปริมาณขาย	สภาวะในตลาด
90	110	150	(อุปทานส่วนเกิน =40)
80	120	140	(อุปทานส่วนเกิน =20)
70	130	130	(อุปทานส่วนเกินซื้อ=ปริมาณขาย)
60	140	120	(อุปสงค์ส่วนเกิน=20)
50	150	110	(อุปสงค์ส่วนเกิน=40)

ที่มา: คัดแปลงจาก ณัฐ อมรภิญญ, 2558

จากตารางที่ 2 ถ้าผู้ผลิตมีรายรับรวมเท่ากับต้นทุนรวมจะได้กำไรปกติ (Normal Profit) ซึ่งเป็นกำไรขั้นต่ำที่ผู้ผลิตต้องได้รับเพื่อจูงใจให้ทำการผลิตต่อไป ในทางเศรษฐศาสตร์กำไรปกติ คือ ต้นทุนการผลิตชนิดหนึ่งที่ต้องนับรวมเข้าไปในต้นทุนรวมเนื่องจากถือเป็นค่าเสียโอกาสของผู้ผลิต ในอีกมุมมองหนึ่งอุปสงค์อุปทานของอุตสาหกรรมอนาคตนับเป็นเครื่องมือชี้วัดสภาวะในตลาด ซึ่งหากประมาณการให้ตลาดอุตสาหกรรมอนาคตจะอยู่ในภาวะดุลยภาพ ราคาดุลยภาพ (P_E) เท่ากับ 70 บาท และปริมาณดุลยภาพเท่ากับ 130 ขึ้น แต่ที่ระดับราคาอื่นอุปสงค์จะไม่เท่ากับอุปทาน ทำให้เกิดสภาวะอุปสงค์ส่วนเกินหรืออุปทานส่วนเกิน ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 3 ราคาดุลยภาพและปริมาณดุลยภาพ

อย่างไรก็ตามการที่ระดับราคาที่อยู่เหนือราคาดุลยภาพเกิดขึ้นจะทำให้เกิดภาวะสินค้าล้นตลาด (excess supply or surplus) เนื่องจากระดับราคาดังกล่าวสูงกว่าที่ควรจะเป็น ทำให้ผู้ผลิตมีความต้องการที่จะเสนอขายมาก แต่ผู้บริโภคมีความต้องการซื้อน้อย เกิดความไม่สมดุล ณ ระดับราคาดังกล่าว ถ้าผู้ผลิตมีความต้องการที่จะขายก็จะต้องลดราคาลงมา เพื่อกระตุ้นหรือจูงใจผู้บริโภคให้ตัดสินใจซื้อ (มีความต้องการซื้อ) มากขึ้น (คสมร ประกอบผล, วิไลندا ดิสรเดตวิวัฒน์, ชาร่า ผลพิบูลย์ และ วีระพันธ์ โรจน์ณัฐกุล, 2561) ทำให้ราคาจะมีแนวโน้มลดลงจากเดิมจนเข้าสู่ราคาดุลยภาพ ในทางกลับกัน ถ้าราคาอยู่ต่ำกว่าราคาดุลยภาพและก่อให้เกิดภาวะสินค้าขาดตลาด (excess demand or shortage) ซึ่งราคาดังกล่าวต่ำกว่าที่ควรจะเป็นทำให้ผู้ผลิตมีความต้องการที่จะเสนอขายน้อย แต่ผู้บริโภคกลับมีความต้องการซื้อเพิ่ม เกิดความไม่สมดุล เมื่อผู้บริโภคมีความต้องการซื้อเพิ่ม (อุปสงค์เพิ่ม) ส่งผลให้ราคาสินค้ามีแนวโน้มสูงขึ้น เพื่อจูงใจให้ผู้ผลิตเสนอขายสินค้ามากขึ้นในที่สุดราคาจะมีแนวโน้มเข้าสู่ราคาดุลยภาพ

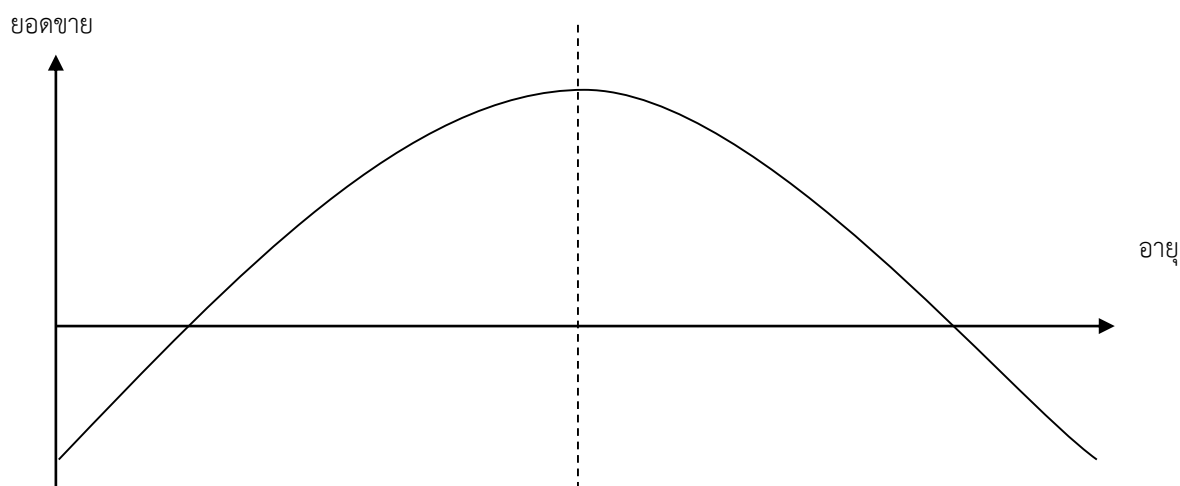
ทั้งนี้ดุลยภาพของตลาดเปลี่ยนแปลงย่อมมีการเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากอุปสงค์และอุปทานเปลี่ยนไป สำหรับการเปลี่ยนแปลงดุลยภาพของตลาดเกิดขึ้นจาก 3 สาเหตุหลัก คือ 1) อุปสงค์เปลี่ยนขณะที่เส้นอุปทานยังยังคงเดิม 2) อุปทานเปลี่ยนขณะที่อุปสงค์ยังคงเดิม และ 3) อุปสงค์และอุปทานเปลี่ยนแปลงทั้งคู่ (ศิริณ พงศ์มพัฒน์, จรินทร์ เทศวานิช และ สุนันทิพย์ บุญสมบัติ, 2551) สำหรับในอุตสาหกรรมแห่งอนาคต อาจได้รับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงของดุลยภาพของตลาด จากสาเหตุที่สอง กล่าวคืออุปทานเปลี่ยนขณะที่อุปสงค์ยังคงเดิมซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น เทคโนโลยีในการผลิตเปลี่ยน ราคาของปัจจัยการผลิตและต้นทุนการผลิตเปลี่ยน รวมทั้งสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยน รวมทั้งสาเหตุที่สามเส้นอุปสงค์และเส้นอุปทานเปลี่ยนแปลงทั้งคู่ เป็นกรณีที่ไม่สามารถคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน โดยสามารถแบ่งการเปลี่ยนแปลงเป็น 4 ลักษณะ คือ 1) อุปสงค์และอุปทานเพิ่มขึ้นทั้งคู่ 2) อุปสงค์เพิ่มขึ้นแต่อุปทานลดลง 3) อุปสงค์

ลดลงแต่อุปทานเพิ่มขึ้น และ 4) อุปสงค์และอุปทานลดลงทั้งคู่ (คณะกรรมการบริหารชุดวิชาหลัก เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น, 2561)

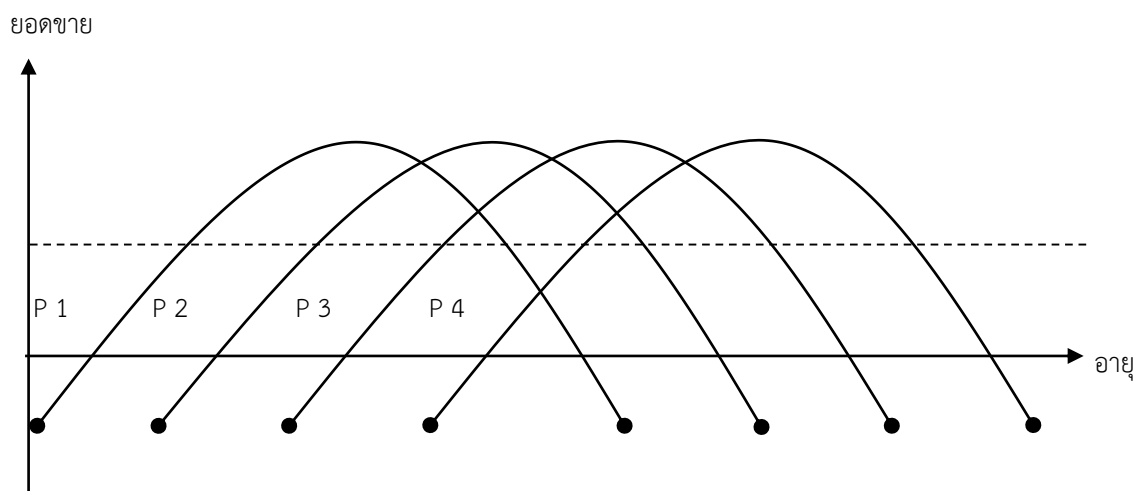
กล่าวโดยสรุประดับราคาที่อยู่สูงกว่าหรือต่ำกว่าราคาดุลยภาพจะเป็นระดับราคาที่ไม่ดีเสียสภาพ ราคาที่อยู่สูงกว่าราคาดุลยภาพจะมีแนวโน้มลดลงมา ส่วนราคาที่อยู่ต่ำกว่าราคาดุลยภาพ จะมีแนวโน้มสูงขึ้น จนในที่สุดเข้าสู่ดุลยภาพของตลาด ซึ่งเป็นระดับราคาที่ค่อนข้างจะมีเสถียรภาพ เป็นระดับราคา ณ จุดที่ อุปสงค์เท่ากับอุปทาน (เส้นอุปสงค์ตัดกับเส้นอุปทาน)

บทบาทของกลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve)

การประกอบธุรกิจใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นธุรกิจด้านบริการ หรือธุรกิจด้านการค้าขายผลิตภัณฑ์ จะมีลักษณะของวงจรหรืออายุของผลิตภัณฑ์ (Product Life Circle) ที่เหมือนกันคือ เกิด รุ่งเรือง ดับ ดังนั้น การทำธุรกิจให้มีความเจริญรุ่งเรืองยาวนานย่อมขึ้นอยู่กับหน้าที่ของผู้บริหารองค์กรต้องยอมรับ และคิดต่อความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาส่วนจะเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาตรงไหนด้านใดก็ต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้บริโภคเป็นอันดับแรก แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้ให้บริการจะต้องตามใจผู้บริโภคเสมอไป ต้องมาดูที่ความเหมาะสมทางการเงินทั้งของผู้บริโภคส่วนใหญ่และเงินลงทุนของผู้ให้บริการควบคู่กันไปด้วย (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2559) ดังอธิบายด้วยภาพที่ 4 และภาพที่ 5

ภาพที่ 4 แสดงสัดส่วนของยอดขายและอายุ

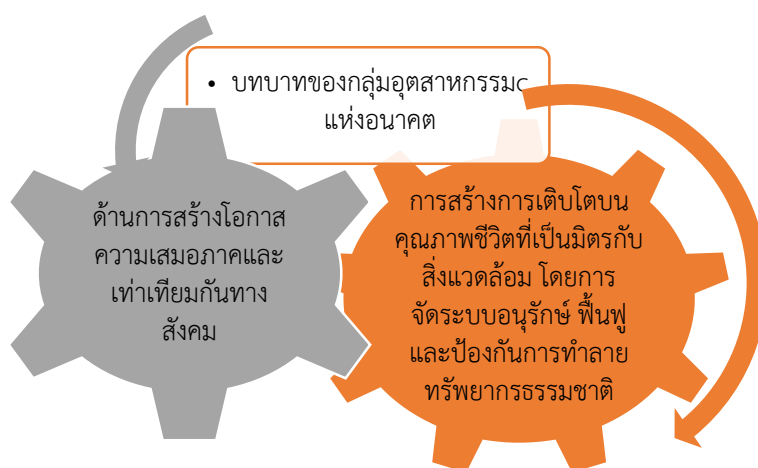
ภาพที่ 5 แสดงสัดส่วนของยอดขายที่มีความเปลี่ยนแปลงตามช่วงอายุ

สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve) ซึ่งนับเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเข้มข้น อีกทั้งเป็นอุตสาหกรรมที่เริ่มต้นมูลค่าเศรษฐกิจยังไม่มากนัก แต่เป็นอุตสาหกรรมอนาคตที่เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับประเทศ ประกอบด้วย หุ่นยนต์, การบินและโลจิสติกส์ เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ ดิจิทัล และการแพทย์ครบวงจร (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2559) ในอดีตหลายทศวรรษที่ผ่านมาการตลาดจะต้องคิดอยู่ตลอดเวลา หลังจากทีผลิตรถยนต์ตัวแรกออกสู่ตลาดแล้ว จะต้องคิดถึงผลิตรถยนต์ตัวต่อไป ซึ่งผลิตรถยนต์ตัวถัดมาอาจจะถูกพัฒนาจากตัวแรกก็ได้ หรืออาจจะมีการผลิตผลิตรถยนต์ใหม่เลยก็ได้ แต่ส่วนใหญ่จะคิดถึงผลิตรถยนต์หลักของบริษัทที่ติดตลาดแล้ว ซึ่งเป็นเครดิตหรือลูกค้าให้ความยอมรับมาแล้ว จะทำให้ไม่ต้องกังวลด้านการโฆษณามากนัก แต่อย่างไรก็ตามส่วนมากจะอยู่ในแนวเดิม เนื่องจากสามารถใช้เครื่องจักรอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้วมาผลิตและอาจเพิ่มเติมไม่มากนักเพื่อไม่ต้องลงทุนมาก (กฤษฎา วรพิทยุต, 2559) ซึ่งหากมองย้อนกลับไปที่คำว่า S-curve ซึ่งได้รับการกล่าวถึงเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐบาลหรือภาคธุรกิจเอกชน โดยเริ่มต้นที่อักษร S ถือเป็นการนำรูปแบบของตัวอักษรมาเป็นสัญลักษณ์โดยลักษณะของอักษร S มีลักษณะโค้งไปมา และหากยึดตัวอักษร S ออกจะมีลักษณะเป็นเส้นโค้งไปมาและมีลักษณะที่สูงขึ้นสามารถแปลความหมายถึงการพัฒนาหรือเติบโตขึ้นที่ไม่ใช่ในแนวตรง แต่ค่อยๆ เติบโตขึ้นในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปหรือพัฒนาจากจุดเดิมหรือจากฐานเดิม ทำให้สะท้อนถึงความหมายของคำว่า Curve เป็นศัพท์ภาษาอังกฤษที่แปลว่าส่วนโค้งงอ เมื่อรวมเป็นคำว่า S-curve ทั้งสัญลักษณ์และความหมายอนุมานแปลความหมายได้ว่า เส้นโค้งที่เจริญเติบโตในเชิงพัฒนาขึ้นของธุรกิจและอุตสาหกรรม (Bejan, & Lorente, 2011)

สำหรับการกำหนดวางกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาได้กำหนดประเภทอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไทยออกเป็น 10 อุตสาหกรรมสอดคล้องกับคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเกี่ยวกับข้อเสนอ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) โดยหลักการมีแบ่งเป็น 2 รูปแบบ (รุ่งโรจน์ สงสระบุญ, 2561) คือ 1) First s-curve: ซึ่งเป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วในประเทศ และ 2) New S-curve: ที่เป็นรูปแบบการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งเชื่อว่าทั้ง 2 ส่วนนี้จะสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้อย่างก้าวกระโดด และช่วยต่อยอดอุตสาหกรรมเดิม เพื่อเพิ่มรายได้ของประชากรได้มากขึ้นอีกด้วย จะเห็นได้ว่าทั้ง 2 ส่วนนี้ เป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ เป็นที่สนใจของนักลงทุนทั่วโลก โดยทั้งสองรูปแบบการลงทุนที่เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต แต่ในปัจจุบันกลุ่มอุตสาหกรรมนี้ (First s-curve) ยังไม่เพียงพอที่จะช่วยให้เศรษฐกิจของไทย ก้าวกระโดดได้ตามที่คาดหวังไว้ จึงจำเป็นต้องมีในส่วนของอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-curve) ควบคู่ไปด้วย ดังที่กล่าวมาแล้วว่า อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-curve) เป็นรูปแบบการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่เป็นการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบสินค้าและเทคโนโลยี โดยจะเป็นหัวใจหลักของกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ (New Growth Engines) ซึ่งการต่อยอดอุตสาหกรรมเดิมเหล่านี้ จะสามารถเพิ่มรายได้ให้กับประชากรสูงถึงร้อยละ 70 จากกลุ่มเป้าหมายโดยกำหนดอุตสาหกรรมอนาคต (New S-curve) ได้แก่ 1) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ (Robotics) 2) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics) 3) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมี (Biofuels and Biochemicals) 4) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) และ 5) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)

ซึ่งบทบาทสำคัญของอุตสาหกรรมในปัจจุบันจำเป็นอย่างยิ่งในการเสริมสร้างให้เกิดความมีคุณภาพของตลาดของกลุ่มอุตสาหกรรมให้พัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมแห่งอนาคตของประเทศไทย อย่างไรก็ตามความเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคดิจิทัลส่งผลกระทบต่อทั้งอุตสาหกรรมเดิมและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต ทั้งสองอุตสาหกรรมต้องตระหนักถึงความสำคัญถึงการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับคุณภาพการผลิตกระบวนการจัดการ

และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและรูปแบบธุรกิจ โดยอาศัยการใช้งานเทคโนโลยีใหม่ในต่อยอดไปสู่ความเปลี่ยนแปลงที่ภาคอุตสาหกรรม ไม่เพียงเท่านั้นหากแต่บทบาทของตลาดกลุ่มอุตสาหกรรมแห่งนี้อนาคตจำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้สอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลง โดยเริ่มต้นจากปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อตลาด โดยคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลายด้านความต้องการอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้นั้นเป็นสำคัญ (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561, น.4) เริ่มต้นจากการทบทวนกรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี มุ่งเน้นประเด็นที่ส่งผลต่อความยั่งยืนของตลาด ได้แก่ 1) ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม โดยการสร้างความมั่นคงและการ ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ มีสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทูทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน และการพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุน การพัฒนา 2) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการจัดระบบอนุรักษ์ พินฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การวางแผนระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การร่วมลดปัญหาโลก ร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 การพัฒนาของตลาดกลุ่มอุตสาหกรรมแห่งอนาคตให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

บทสรุป

โลกมีพลวัตสู่การเปลี่ยนแปลงมากมายซึ่งเป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคาม ที่จะต้องยกระดับขีดความสามารถการพัฒนาสู่ยุคเศรษฐกิจใหม่ที่โลกรวมกันเป็นหนึ่ง โดยใช้เครือข่ายการเชื่อมต่อภูมิภาคอาเซียนให้เกิดประโยชน์ เริ่มเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์ กระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาสิ่งสำคัญที่จะเป็นภัยป้องกันความเสี่ยงจากภายนอก คือ การสร้างความแข็งแกร่งจากภายใน แต่ขณะเดียวกันประเทศไทยจำเป็นต้องวางยุทธศาสตร์เชื่อมต่อกับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเชื่อมต่อกับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-Curve) นับเป็นการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงใช้เทคโนโลยีใหม่คล้ายกับการก่อวิน (Disruption) เข้ามา

พัฒนาสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ดียิ่งขึ้นและล้มล้างพฤติกรรมแบบเก่า (องอาจ สิงห์ลำพอง, 2560) อย่างไรก็ดี การใช้เทคโนโลยีเป็นทั้งโอกาสและอุปสรรค สำหรับการก้าวไปสู่การเป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เนื่องจากอุตสาหกรรมจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีการลงทุนในงบประมาณด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น นอกจากนี้จะเป็นกลไกในการสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจแล้ว ยังจะมีส่วนในการกระจายความเจริญไปอยู่พื้นที่ที่เหมาะสมอย่างเป็นระบบ ทำให้อาจกล่าวได้ว่าทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาคและมหภาคมิได้เป็นเพียงทฤษฎีอีกต่อไป แต่ขึ้นอยู่กับการนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ให้เกิดการครอบคลุมถึงอุปสงค์ อุปทาน คุณภาพของตลาด พฤติกรรมการบริโภค ทฤษฎีการผลิต และต้นทุนการผลิต การวิเคราะห์ต้นทุนกำไร การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน โครงสร้างตลาดและการแข่งขัน รายได้ประชาชาติ การบริโภคมวลรวม การลงทุน การใช้จ่ายของรัฐบาล นโยบายการเงินและการคลัง เงินฝืด เงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน เศรษฐกิจระหว่างประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจ

ท้ายที่สุดสำหรับการก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล 4.0 นั้น ผลลัพธ์ที่เกิดจากอิทธิพลของเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เข้ามาสร้างตลาดและมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยี จนทำให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงและทำให้ผลิตภัณฑ์เดิม (Disruptive Technologies) ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนผันกลไกเศรษฐกิจโลกแบบเดิมโดยอาศัยนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มคุณค่าและรายได้ให้แก่อุตสาหกรรมแขนงต่าง ๆ ที่เป็นรากฐานของระบบเศรษฐกิจตามนโยบายประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาล โดยการกำหนดอุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve) ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านเทคโนโลยีพยายามขานรับนโยบายดังกล่าว พร้อมสนับสนุนให้ทุกอุตสาหกรรมเร่งปรับตัวเพื่อเปลี่ยน โครงสร้างองค์กร การดำเนินธุรกิจ รวมถึงการเปิดรับเทคโนโลยีเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (Digital Transformation) คือการนำดิจิทัลเทคโนโลยี (Digital Technology) เข้ามาปรับใช้กับทุกภาคส่วนขององค์กร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่รากฐานขององค์กรไปจนถึงกระบวนการส่งมอบให้ลูกค้า เป็นการ เปลี่ยนแปลงรูปแบบองค์กรอย่างมีกลยุทธ์ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและช่วยให้ตามทันโลกเศรษฐกิจ และไม่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digital Disruption) ขณะเดียวกันนั้นในอุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve) ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถสะท้อนการเกิดภาวะความต้องการเสนอซื้อเท่ากับความต้องการเสนอขาย ณ ราคาใดราคาหนึ่ง หรือที่เรียกว่า คุณภาพของตลาด อย่างยั่งยืนในระบบเศรษฐกิจต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. (2563). **แผนพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานที่มีความต้องการและขาดแคลนแรงงานในอุตสาหกรรมเป้าหมาย**. กรุงเทพฯ: กระทรวงแรงงาน.

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2558). **คู่มือโอกาสและทิศทางการค้าการลงทุนในสาธารณรัฐสิงคโปร์**. สืบค้นจาก Retrieved from:

https://www.ditp.go.th/contents_attach/92690/92690.pdf

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2559). **การปรับปรุงสินค้าเดิมเพื่อยืดวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2561). **แผนปฏิบัติการ 4 ปี พ.ศ. 2562-2565**. กรุงเทพฯ: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). **แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม**. สืบค้นจาก https://www.dga.or.th/upload/download/file_9fa5ae40143e13a659403388d226efd8.pdf

- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2563). **แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อสังคมและเศรษฐกิจ**. กรุงเทพฯ: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- กระทรวงอุตสาหกรรม. (2559). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)**. กรุงเทพฯ: กระทรวงอุตสาหกรรม.
- กาลัญ วรพิทยุต. (2559). **Brand...Identity**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- กิตติธัช ตันมา. (2563). **การใช้งานสมาร์ตโฟนพื้นฐาน**. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพชรบูรณ์. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/a/msts.ac.th/kittithat/>
- คณะกรรมการบริหารชุดวิชาหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. (2561). **หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- คมศร ประกอบผล, วิไลดา ดิสรเตตวัฒน์, ชาร่า ผลพิบูลย์ และ วีระพันธ์ โรจน์ณัฐกุล. (2562). **TISCO Investment Portfolio Strategy 2019**. สืบค้นจาก <https://www.tiscowealth.com/content/dam/wealth/ebook/tisco-tips-2018-01-02.pdf>
- ชุดิกา เกียรติเรืองไกร, พรชนก เทพขาม และ วชิรินทร์ ชินวรวัฒนา. (2563). **10 ปีอุตสาหกรรมไทยเรามาไกลแค่ไหน**. ธนาคารแห่งประเทศไทย. สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/ArticleAndResearch/FAQ/FAQ_165.pdf
- ณัฐ อมรภิญโญ. (2558). **รายวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ**. อุดรธานี: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). **วิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน**. สืบค้นจาก https://www.set.or.th/education/th/begin/stock_content04.pdf
- ติรณ พงศ์มพัฒน์, จรินทร์ เทศวานิช และ สุนนทิพย์ บุญสมบัติ. (2551). **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานเศรษฐศาสตร์**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ธนิต โสรัตน์. (2564). **รายงานเชิงวิเคราะห์ภูมิทัศน์ตลาดแรงงานหลังวิกฤตโควิด ปี 2564 สายงานเศรษฐกิจ**. กรุงเทพฯ: สภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย.
- นัฏฐนันท์ ภูสาวาสดี. (2563, กรกฎาคม-ธันวาคม). กลยุทธ์การปรับตัวเพื่อรองรับเศรษฐกิจดิจิทัลของอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้าในประเทศไทย. **วารสารบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม**, 2(2), 1-19.
- มนต์ชัย วัฒนเชื้อ. (2562). **องค์ความรู้สรุปเนื้อหาวิชาของผู้ได้รับทุนการศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการธุรกิจเกษตร) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่**. สุราษฎร์ธานี: องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคใต้ กรมป่าไม้.
- ราชโชติ เหลืองจันทร์. (2564). **เศรษฐกิจไทยจะเป็นอย่างไร หากเราต้องอยู่กับโควิด-19 ไปตลอดกาล**. สืบค้นจาก <https://www.krungsri.com/th/research/research-intelligence/ri-covid-recovery-2021>
- รุ่งโรจน์ สงสระบุญ. (2561). **S-curve อุตสาหกรรมอนาคตพลวัต**. สืบค้นจาก <https://ba.siam.edu/wp-content/uploads/2017/05/S-curve.pdf>
- สถาบันทรัพย์สินทางปัญญาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2560). **รายงานการวิเคราะห์แนวโน้มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมการขนส่งและการบิน**. สืบค้นจาก https://www.ipthailand.go.th/images/3534/web_01052018/Report_CHU/10_Aviation_and_Logistics-revised_19-12-60_CHU.pdf

- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2564). 5 **อุตสาหกรรมอนาคต (New S-curve)**. สืบค้นจาก <http://eec.vec.go.th/th-th-New-S-curve>
- องอาจ สิงห์ลำพอง. (2560). การบริหารจัดการรายการโทรทัศน์ในยุคไทยแลนด์ 4.0. **วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต**, 11(2), 209-245.
- อนุรักษ ทองสุโขวงศ์. (2560). **การบัญชีต้นทุน**. กรุงเทพฯ: บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น.
- Bejan, A., & Lorente, S. (2011). The constructal law origin of the logistics S curve. **Journal of Applied Physics**, 8(3). 110.
- Black, F. (1972). Capital Market Equilibrium with Restricted Borrowing. **The Journal of Business**. 45(3), 444-455.